

Konsekvensvurdering Tunna kraftverk

Forskrift om konsekvensutredninger, 01.07.17, definerer hvilke planer og tiltak som skal konsekvensutredes, ref. § 8. Vannkraftverk som er konsesjonspliktige er omfatta av KU-plikt etter vedlegg II pkt. 3 h) i KU-forskriften. Kriterier for vurdering av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn framgår av forskriftens § 10.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

a	størrelse, planområde og utforming	Området omfatter 39 daa, hvorav 37 daa er dammen som vil strekke seg ca. 700 m oppstrøms demningen. Det vil etableres noen midlertidige veier i forbindelse med utbyggingen, men disse skal fjernes i permanent fase.
b	bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser	Det vil være beskjeden bruk av naturressurser, ca. 1 daa vei over dyrket mark i anleggsperioden, reduseres til 0,1 daa i permanent fase. Vann vil bli oppdemt, og returnert til Tunna etter uttak av energi. Fisk og bunndyr vil bli berørt både i etablerings- og driftsfasen. Det vil bli stilt krav om etablering av fisketrapp for å ivareta fiskens vandring opp- og ned elva til Glomma. Det stilles krav for å unngå forurensing og miljømessig påvirkning i byggeperioden. Området er kartlagt for øvrige biologiske ressurser, og det er ikke registrert sårbare eller truede arter i, eller langs elva. Elva har god økologisk kvalitet, noe som ikke vil bli mulig å oppnå etter utbygging.
c	avfallsproduksjon og utslipp	Avfall skal ivaretas som ikke vil bli ivaretatt. Utslipp til vann skal unngås ved gode rutiner.
d	risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.	Dette vil bli varetatt i henhold til gjeldende arbeidsmiljølov.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

a	verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11 , utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder	Tiltaket vil ikke berøre verneområder etter naturmangfoldloven kap.V, utvalgte naturtyper, prioriterte arter, vernede vassdrag, laksevassdrag, eller kulturmiljø fredet etter kulturminneloven.
---	--	---

	og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven	
b	truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv	Tiltaket vil ikke berøre truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift. Området har en verdi som friluftslivsområde, tilknyttet fiske i elva. Dette vil nødvendigvis bli endret i området der dammen blir etablert, men fisketrappa skal sikre vandring forbi demninga.
c	statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 .	<p>Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)</p> <p>EUs vanddirektiv I følge vann-nett.no er «Tunna Granbekken – Glomma med vannforekomst-ID: 002-4601-R, klassifisert som: Middels til stor, moderat kalkrik, klar (TOC2-5), der økologisk tilstand er klassifisert som dårlig. Dette skyldes inngrep i elva, flomforebygging og lav tetthet på fisk (undersøkt 2023).</p> <p>Vedtatt miljømål er at vassdraget skal nå god økologisk tilstand innen 2027. Økologisk tilstand i vassdraget vil forringes ytterligere ved utbygging av Tunna kraftverk. Vannforekomsten er pr. dags dato en naturlig vannforekomst. Ved kraftutbygging vil den bli en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) og vil gå over fra å bli målt etter økologisk tilstand til å bli målt etter økologisk potensial.</p> <p>Regional vannforvaltningsplan for vannregion Innlandet og Viken 2022-2027 Vedtatte miljømål for alle vannforekomster Vedtatte retningslinjer for å følge opp vannforskriften</p> <ul style="list-style-type: none"> o Regional plan for Samfunnstryggleik (2023) o Regional plan for klima, energi og miljø (2023) <p>Tiltaket er i tråd med formålet med de statlige planretningslinjene for klima- og energitilpasning (pkt. 1): Kommunen skal gjennom planlegging og myndighetsutøvelse stimulere til, og bidra til, reduksjon av klimagassutslipp, og økt</p>

		<p>miljøvennlig energiomlegging.</p> <p>Pkt. 1b.: Formålet er også å sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.</p> <p>Regional vannforvaltningsplan, § 12:</p> <p>Tiltaket strider mot den regionale vannforvaltningsplanen, da man vil åpne for å forrige ei naturlig elv til ei påvirket elv uten mulighet til å nå miljømålene.</p> <p>Elva er ikke fredet, i motsetning til Magnilla og Lona som ligger lenger opp i vassdraget. Dette skyldes bl.a landbrukspåvirkning og flomforbygging. Den omsøkte kraftutbyggingen vil være en bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden fra naturlig vannforekomst av dårlig kvalitet, til å være en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) målt etter økologisk potensial.</p> <p>a) Det vil settes inn avbøtende tiltak for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand. b) samfunnsnyttene av de nye inngrepene anses å være større enn tapet av miljøkvalitet, og hensikten med etablering av kraftverket kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.</p> <p>Avbøtende tiltak i form av fisketrapp vil bidra til å opprettholde fiskens vandring forbi kraftverket. Fylkeskommunen påpeker at utbyggingen vil resultere i store skader og påvirkninger på vassdragets morfologiske utforming og for økosystemer knyttet til vassdraget. Statsforvalteren i Innlandet mener at miljøulempene ved energiproduksjon i Tunna er begrenset, forutsatt de avbøtende tiltak, (fisketrapp, minimumsvannføring og kulper).</p> <p>Etableringens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.</p> <p>Tiltaket vil bidra til noe støy, særlig i forbindelse med bygging av dam og kraftverket. I driftsfasen skal hensynet til støy være hensyntatt.</p> <p>Dispensasjonssøknaden har ingen direkte betydning for helse eller miljø, jordvern, eller sikkerhet for befolkningen. Områdets tilgjengelighet vil reduseres nedstrøms dammen, og bli bedre oppstrøms demningen.</p>
d	<p>større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder</p>	<p>Ikke aktuelt</p>

	som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet	
e	økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet	Ikke aktuelt
f	konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning	Det forventes ikke at tiltaket vil påvirke vanntemperatur eller lokalklima på grunn av kort oppholdstid i kraftverk / rørgate.
g	vesentlig forurensning eller klimagassutslipp	ikke aktuelt
h	risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom	Området ligger innenfor aktsomhetsområdet for flom. Dette vil bli ivaretatt gjennom Damforskriften og godkjenning av teknisk plan.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til:

Virkningenes intensitet og kompleksitet,	Oppdemming av vann vil medføre en endring av leveforhold for fisk og bunndyr. Dette vil kunne være komplekse forhold, men skal kunne ivaretas gjennom avbøtende tiltak (fungerende fisketrapp, minstevannføring og lokkeflommer.).
sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer,	Det er sannsynlig at virkningene inntreffer i forbindelse med etablering av vannkraftverket, utbyggingsfasen.
varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem	Varigheten av virkningen vil være permanent, men kan begrenses av minstevannføring og fisketrapp.
om virkningene strekker seg over landegrensene,	Virkningene vil kunne påvirke Glomma som hovedvassdrag.
samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak,	Samlede virkninger av flere kraftverk i og i forbindelse med Glomma, vil kunne påvirke livsgrunnlaget for bunndyr, fisk og vannlevende arter på sikt.

og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

Det finnes flere godkjent kraftverk i regionen som påvirker vannmiljøet i Glomma, både ved Aursunden, Tolga, Savalen og i Alvdal. Det er svært viktig med funksjonelle fisketrapper, minstevannføring og lokkeflommer for å sikre vandring og spredning av individer opp og ned elva.

Vurdering etter Forskrift om konsekvensutredninger, 01.07.17.